25ԻՆՉԻ ՕԷՆԷ Ն. 4623 1908 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 10,23 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ 28 ՋԻԼԳԱՏԷ 1326)(10 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1324

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԹԱՐ

ԳԻՆԸ 30 ՊԱՐԱ

DIRECTION DU JOURNAL.
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԵՐԸ Օսմանլիի 6 այլոց
Իսթանպոլ իչին Դրուշ 60 35
Թաշրա իչին » 85 45
Մէմալիքի էճնէպիյէ իչին Ֆրանգ 20 10

ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ ՎԷ ՀՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իչին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐՈՒԹԻՒՆ

Առարկայական Բարձրութիւն կը պատուիրէր Դերէ. Հօր մը՝ առ իւր նախկին աշակերտ տուած պատասխանը պատուական Թերթիս 6|19 Դեկտեմբեր 4522 թուին մէջ։

Առանց վերստին յիշատակելու վարժապետի և աշակերտի մը, ընթերցողներու աչքին առջեւ, հրապարակաւ խաղացած ծիծաղաշարժ կատակերգութեան մը դուարճալի մասերն, ցաւալի է, պիտի ըսեմ, և շատ ողբալի տեսնել Հայր մը, իւր առարկայական բարձր, վսեմ դիրքն լքած, ըմբշամարտիլ, ոգի ի բուն, իւր սրդէոյն հետ, թերթերու հրապարակին վրայ, աննշան և մասամբ դեռ անորոշ և անատոյգ իրաւունքներու համար։ Եթէ անհին ալ ըլլար ծանօթ Պարոնին արտայայտած գաղափարը, ինքն, Ծայրագոյն Վարդապետ, հեզահամբոյր ոգւով, հայրագորով արգահատութեամբ և լուսամիտ և քաղցրաշունչ բացատրութիւններով պարտաւորեալ էր ուղղել իւր նախկին աշակերտին անձնական մէկ կարծիքը՝ զոր սխալ, թիւր դատած էր, և կրնար ընել գայն՝ ոչ թէ մեռեալ այլ կենդանի լեզուով։ Հարկ չկար ամենեւին լրագրաց դիմելու, զի ընդհանրութիւնն արդէն տուած է իրեն և իրեններու իրաւունք աթոռի՝ հանգստանալու համար յուզումնալից, վնասաբեր բանակռիւներէ։

Ոչ ոք կը հաճի երբէք տեսնել Ծայրագոյն յարգելի Վարդապետ մը այս իւր եղականով վարդապետել զոր ինքն չէ ուսած և իրեն չեն վարդապետած։

Այսպիսի բուռն հրատարակութիւններով չտնածին կրկնապատիկը ինքն կորսնցնելէ զատ, կարեւորագոյն և աւելի կենսական խնդրոց մէջ՝ ուրիշներու ալ մեծ վնաս կրնայ պատճառել, զի այս անգամ դեղածիծաղ մանուշակն չէր որ իւր անուշահոտ բոյրերն կը սփռէր, այլ Ծայրագոյն Վարդապետ մը որ իրաւանց գիտութիւն վարդապետել կ'ուզէր։

Այս պատճառիս համար, իբրեւ սրտագին բարեկամ պարտ կը համարիմ այս անգամ լրագրիս միջոցաւ հրապարակ իջնել և վչտացեալ, զայրացած Հօրն սիրտը շահելով՝ զգոյշ փափկութեամբ և մեղմիւ հրաւիրել զինքն վերադառնալու այն բարեկրօն, երկնահայեաց սրբավայրը, որոյ հեաքն և շաւիղը դիւրաւ կրնայ կորսնցնել չափէն աւելի յառաջնանալով՝ իւր կոչման նպատակէն արտասահման ասպարիզի մը մէջ։

Ինչ ըսել կ'ուզէր արդեօք, ամենուս քաջածանօթ համակրելի և սիրաշահ Հայրն, իւր այս անկշիռ յայտարարութեամբ. «Եթէ իմ Հայ-Կաթողիկէ ըլլալս անմիասնական ըլլար իմ Վանականութեանս հետ, «առաջինն կ'ըլլայի իմ հարցս ժառանգութեան տիրանալու համար ԱՄԷՆ կապ ու «կապանք սանձակոտոր ընելու։ Կը ցաւիմ...»։ (Կը ցաւի՞ք, սիրելի Հայր? և ես, և ինձի հետ շատեր)։

Չկրցայ հասկընալ թէ Հայ-Կաթողիկէի և իւր Վանականութեան մէջ ենթադրած անմիասնականութիւնն՝ որպիսի արդեօք կրնայ ըլլալ։ Իւր վերոյիշեալ նախադասութեան մէջ Հայ-Կաթողիկէ ըսելով ինչ կը հասկընայ։ Վանականութեան ո՞ր մասն ուսած և ըմբռնած է։ Իւր հարց ո՞ր ժառանգութեան վրայ կը խօսի արդեօք։ Ուշադրութիւն! Սանձակոտոր ընելիք կապերն ու կապանքները ԱՄԷՆԹՆ են։

Առարկայական բարձրութիւն մը, որուն խելքս չհասնիր։ Ֆ.

ՀԱՅ-ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱՅ ՈՒՂԵԱԼ ՈՒՂԵՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Անցեալ շաբթու «Հայ-Կաթողիկէ մը» ստորագրութեամբ հասարակութեանս Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովոյ ուղեալ՝ թռուցիկ թերթերով ուղերձ մը հրապարակ հլաւ, որուն հեղինակն ամէն պարագայի մէջ թունդ Վանական մ'ըլլալէն աւելի Հասարակութեանս մէջ պառակտում ու երկպառակութիւն ձգելու նախանձախնդիր մ'ըլլալն հաւանական կը թուի։ Եվ որ ա՛լ եղած ըլլայ այդ ուղերձին հեղինակն — որ հաւանաբար Վանական մըն է և այս անխուսափելիօրէն, — լաւ էր որ իր հայեացքներն իր իսկ անուան ներքեւ բացորոշակի պաշտպանէր և չխուսափէր իր հայրենասէր, ազնիւ զգածումներն հրապարակելու, ասոր ու անոր աղաղ ու մեղքը ճակտին զարնելով, իր մաքրութիւնը ու անպարտութիւնը ցուցադրելու համար։

Եթէ իսկապէս մարդ մը՝ իր ընկերոջը պէս մոլութիւններ չունենալուն համար, ինքզինքն առաքինի կը գտնէ, սխալ կը մտածէ, և եթէ դարձեալ իր ունեցած առաքինութիւններուն վրայ հպարտանալով դիմացինին միմիայն մոլութիւններն կը համրէ՝ սխալ կը դատէ, և նոյն իսկ իր աչքին մէջի գերանը չտեսնելով՝ ուրիշին չիւղը կը նշմարէ, սխալ կը տրամաբանէ։ Ահա սոյն ուղերձին հեղինակին ամէնէն տկար մէկ կողմը, որուն հետեւութեամբ կ'ըսեմ ու կը կրկնեմ թէ՝ բացարձակապէս Վանական ակնոցով դիտուած տեսութիւններ են իր պարզած գաղափարները և որոնք նոյնատակ ունին Հասարակութեանս մէջ պառակտումներ յառաջ բերելու, և խանգարելու այն կարգ ու կանոնը որ հինգ ամսուան մէջ հոգիս կարողացանք աղէկ գէշ ձեւի մը բերելու։

Ուղերձին հեղինակին ազգասիրութիւնը կասկածի տակ կը մնայ ըստ իս, քանի որ ան կը հրահրէ այնպիսի խնդիր մը որուն շնորհիւ ժամանակին Հասարակութիւնս կրկնապէս տուժեց բարոյական ու նիւթական տեսակէտով, և ելլել Հասարակութեանս ցոյց տալ հին հաշիւները, Քօլէժցիի և Վանականի հին վէճերը, գայթակղութեան սերմեր ցանել կրօնական հատուածներու միջեւ, որոնք բարոյական նոյն ուխտով սքեմ կրած են, ասոնք օրինաւոր չդանուելէն աւելի այպանելի ու պախարակելի են։ Այսպիսի գաղափարներու ծաւալումն բարիք չի բերեր մեզի. եթէ իսկապէս այս նկատի առնուէր Ուղերձին Պարոն և կամ Վերապատուելի հեղինակէն, հաւանաբար պիտի խուսափէր Քօլէժցին այլ եւս Լատին կոչելու։ Մենք արդէն կրօնական այս ինչ կամ ինչ հատուածին մէջ տարուբերուող Հասարակութիւն մ'ըլլալուն, միթէ կ'անգիտանայ Ուղերձին հեղինակը այս մասին պատահածները։

Ո՞վ ըսաւ թէ այսօր Քօլէժցին Լատին է. այսօր Քօլէժցի այնքան բարի քահանայներ կան, որոնց ճիշտ ազգասիրական զգացումներն կը պակսի Մխիթարեանց քով իսկ։ Քաղաքակիրթ կեդրոններու մէջ, տաքուկ սենեակներու մէջ նստելով օրն ի բուն գրականութեամբ և դպրոցներով զբաղելով միայն ազգասէր չըլլար մարդ. ամայի լեռներու վրայ, սառերու, խորերու մէջ, ձիւնապատ ճամբաներու երկայնքը անոնց ոտքերու հետքերն կան, որոնք ձայն կը բառնան այդ անարդար ու անողոք վճռին դէմ։ Զէ՛, Պարոն «Հայ-Կաթողիկէ մը», եթէ իսկապէս կը սիրէիր Հասարակութիւնդ, պէտք էիր նաեւ մըբցակիցիդ առաքինութիւններն ալ նկատի առնել և անոր մոլութեանցը իւաւարին մէջ քու առաքինութիւններուդ փայլը կրկնապատկելէ խուսափելու էիր։

Ահա այսպէս ակնյայտ կ'երեւի հեղինակին հաւատքը թէ՝ «Վանականներէ զատ ոչ ոք կրնայ փրկել Հայ-Կաթողիկէ Հասարակութեան ճակատագիրը»։ Այս բացարձակապէս միակողմանի հայեացք մըն է որ բովանդակ Հասարակութիւնս չկրնար ընդունիլ մի միակ սա պատճառով թէ՝ յաճախ այդ Միաբանները իրարու մէջ անհաշտ եղած են։ Պատմութիւնն բացորոշ կը խօսի այս մասին։

Բայց կարդանք հատուած մը այդ Ուղերձէն, աւելի ամփոփ գաղափար մը տալու համար Ուղերձին հեղինակին հայեացքներու մասին.

«Ա.— Որոշել թէ որո՞նք պիտի կազ-
«մեն Ազգային կղերն, Քօլեցի քահանա-
«ները թէ ոչ Վանականները։ Այս կէտը
«լրջօրէն ի նկատի առնելէն ետքը՝ կրնայ
«ազատօրէն ասկէ վերջ ընտրել իրեն իբ-
«րեւ Հոգեւոր Հովիւ մը մարմինը որ կ'ու-
«զէ։ Բայց չենք յուսար երբեք որ Հայ-
«Կաթողիկէ Հասարակութեանը մէջ գըտ-
«նուին այնպիսի անձինք, որ իրենց ծա-
«գումն ուրանալ բաղձան. հետեւաբար
«պիտի կազմէ իր կղերը Վանական քա-
«հանայներէն, որ միշտ կը պահպանեն ի-
«րեն բարոյական գոյութիւնը, կը յորդո-
«րեն պահել միշտ իր Ազգութիւնը, տոհմային
«սովորութիւնները, իր լեզուն և գրակա-
«նութիւնը, վերջապէս կը քարոզեն ըլ-
«լալ միշտ Հայ ազգութեամբ և Կա-
«թողիկէ կրօնքով...»

Ձենք ուրանար Վանականներուն մատուցած մեծամեծ ծառայութիւններն գրականօրէն, և ամէն առթիւ չենք խուսափած զիրենք գովաբանելէ, բայց ամէն առաքինութիւն, ամէն բարիք իրենց վերագրելով, իրենց ընդդիմադիրներն ոչինչ նկատել՝ չենք կրնար բնաւ։ Քօլէժցին ազգայնական տեսակէտով անցեալին մէջ տխուր անուն մըն է ձգած իւր ետեւը, բայց ասով հինը՝ նորին վերագրել մեղք մըն է պարզապէս, եթէ իսկապէս գիտէ մեղքին ինչ ըլլալը Ուղերձին յարգելի հեղինակը։

Ես անձնապէս համակարծիք չեմ որ Հոգեւոր Հովուի Աթոռը այս ինչ և կամ այն ինչ կղերական հատուածին մօնօբոլ ըլլայ, այլ Ազգը ինքն ընտրէ իր արժանաւորն որմէ որ ըլլայ, և այդ արժանաւորները այս ինչ կամ այն ինչ կղերական հատուածին վիճակելու համար ձրի զբաղարտութիւններ՝ հին, վաղեմի և ազգակործան ենթրիկները չհիւսեն իրարու հանդէպ։ Եթէ իսկապէս Վանականները բուն ճիգեր կը թափեն Ազգային վարչութեան գլուխն անցնելու, այդ զոհողութիւնները կրելէ առաջ պէտք են իրենց դիրքը որոշեն հանդէպ իրենց Վանքին, որուն մասին անցեալ օր առիթն ունեցանք խօսելու։ Շարունակենք ընթերցումը։

(Շարունակելի)

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ Գ. Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Ծ. Վ. ՄԷՆԷՎԻՇԵԱՆ

Սիրելի Վարպետ,

Կարդացի Ձեր պատասխանը։ Հարցում մը, եթէ կը հաճիք պատասխանել, որուն անհամբեր կը սպասեմ։

Ես ըսած եմ «Ճշդեցէք Ձեր դիրքը հանդէպ Ձեր Միաբանութեան», որ մեր յօդուածին հիմնական կէտն էր և որմէ խուսափած էիք Ձեր չորս սիւնակ յօդուածին մէջ։

Իբր Երեսփոխան Հայ-Կաթողիկէ հասարակութեանս, կ'ընդունինք զՁեզ. իբր ուխտեալ կրօնաւոր Վիեննական Մխիթարեան Միաբանութեան՝ դարձեալ ընդունելի է։ Արդ այս երկու իրարմէ անկախ, անջատ ուժերուն մէջ ճշդեցէք Ձեր դիրքը, գոնէ մինչեւ Երեսփոխանական Ժողովոյ պայմանաժամը։ Աւելին չենք ուզեր։

Ունի՞ք հաստատման գիր մը Ձեր Աբբահօր կողմանէ որ կը ճանչնայ զՁեզ իբր օրինաւոր Երեսփոխան, և Ձեզի կ'ապահովէ այս չորս տարիները հոս անցընել, Հասարակութեանս ճակատագիրն ընդ առաջ վարելու համար։

Ահա մեր հարցումը, որուն վրայ մենք ծանրացած էինք և որմէ Դուք առանց անցողակի իսկ յիշատակելու, խուսափած էք պատասխանելէ։ Առաջին առթիւ պատասխանին կը սպասեմ։

Ընդունեցէք իմ յարգանքներս

Նախկին աշակերտնիդ
Թ. Կ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Բերա, 8 Դեկտ. 1908

ԿՈՉ ՄԸ ԲՐԳՆԻԿՑԻՆԵՐՈՒՆ

Սահմանադրութեան բարերար արդիւնքները վայելելու համար յառաջդիմութիւն պէտք է, և յառաջդիմութեան հասնելու համար ալ միութիւն անհրաժեշտ է։ Մինչեւ ցարդ Բրգնիկցին խոր քունի մէջ ընկղմած՝ անգիտակից էր անցուդարձին. անհատ մը չէր գիտեր իւր ունենալիք պարտականութիւնը հանդէպ հանրութեան։ Գիւղին գործերը, մեծաւ մասամբ, կը կառավարուէին առանց որոշ ծրագրի և կանոնագրի. ժողովուրդը թոյլ անտարբերութիւն մը, և, ինչ որ ցաւալին է, խուլ հակառակութիւն մը կը տածէր միմեանց հանդէպ՝ անշուշտ թիւրիմացութեամբ։ Զարմանալի, աւելի եւս ցաւալի չէ՞ մէկ ազգի, մէկ կրօնի պատկանող արենակից ժողովրդեան մը իրարաց հետ ունեցած սոյն թշնամական վերաբերումը։ Տարակոյս չկայ թէ այդ ընթացքով անկարելի

էր յառաջդիմութիւն, քան մը՝ որ բոլոր խորազննին անձինք ցաւով կը դիտէին։

Անկից առաջ ոչ ոք սիրտ կ'ընէր սոյն չարեաց դարման մը մտածել, քանի որ անկարելի էր միութիւն մը կազմել տիրող քանակալ րէժիմին երեսէն. սակայն այժմ դերերը փոխուած են. Թուրքիոյ մէջ գտնուող ամէն հասարակութիւն ջանք մը կ'ընէ օգտուելու Ազատութեան պարգեւած բարեկար առիթէն եւ առ այդ կը կազմեն նորանոր ընկերութիւններ, քանի որ անհատական ձեռնարկներ չեն կարող սպասուած արդիւնքը տալ։ Բրգնիկցին չէր կրնար այլեւս անտարբեր աչօք դիտել իր սիրելի գիւղին քայքայեալ վիճակը եւ առ այդ՝ անդւոյս եռանդուն երիտասարդները ձեռնարկեցին ընդհանուր միութիւն մը կազմել եւ առանց վհատելու մասամբ մը գլուխ հանեցին իրենց յոյժ օգտակար ձեռնարկը։ Այսօր սոյն ընկերութիւնը որ կը կոչուի «Բագրատունեան Երիտասարդաց Միութիւն»՝ ունի 80է աւելի անդամակից. իրեն Նախագահ ունենալով Տէր. Ղեւոնդ Վ. Քէվքէվեան, որ իր անկողմնակալութեամբ եւ վայելած համակրանքով օգտակար պիտի ըլլայ նորակազմ Միութեան։ Ընկերութիւնը իբր առաջին պարտաճանաչութիւն դիմած է Արհ. Վիճակաւորին վաւերացնել տալու իր գոյութիւնը։ Կը յուսանք թէ Նորին Արհիապատուութիւնը բերկրութեամբ սրբտի գիտելով իր զաւակաց ինքնաբերաբար պատրաստակամութիւնը գիւղին յառաջդիմութեան ծառայելու՝ պիտի քաջալերէ զիրենք իր Հայրական խրախոյսով, քանի որ սոյն Միութիւնը իրեն մեծ զօրավիգ պիտի ըլլայ ապագային։

Ընկերութիւնը ունի համեստ կանոնագիր մը ուր սահմանուած է անդամոց պարտաւորութիւնն ու ուղղութիւնը։ Իւրաքանչիւր անդամ պիտի վճարէ ամսական քառասուն փարա։ Ընկերութեան նպատակն է վերակազմել խորհուրդները եւ անոնց գործողութեանց աչալուրջ հսկել, ուսմունքը ընդհանրացնել, ժողովուրդը լուսաբանել, անլորդ եւ վնասակար սովորութիւնները արմատախիլ ընել, նոր եւ օգտակար սովորութիւններ մացնել մաքառելով աւելորդապաշտութեանց դէմ եայլն։

Բրգնիկցին բաւական պանդուխտ եղբայրներ ցրուած ունի աստ անդ։ Վերջերս երբ կոչ մը ըրաւ ազգատոց համար նպաստելու՝ տեսաւ որ անոնք չեն մոռցեր իրենց հայրենիքը եւ իրենց առատաբուխ նուէրներով ցամքեցուցին աղքատին աչքին արցունքը։ Անարժանաբար, յանուն Նորակազմ ընկերութեան՝ սրտագին կոչ մը կ'ուղղենք մեր Պոլսեցնոց հայրենակցաց, որպէս զի մոռնալով հին անցուդարձերը, իրենք ալ միութիւն մը կազմեն օգնելու հայրենեաց յառաջդիմութեան։ Մոռնալով անցեալը, կ'ըսեմ, ոբովհետեւ ուրախալի է տեսնել որ քանի մը տարիէ ի վեր Թերթերուն մէջ այլեւայլ քննադատականներ կը կարդանք Բրգնիկցոց կողմէ գրուած։ Պէտք են ասոնք. քանզի այն վարչութիւնը՝ որ հրապարակաւ կը քննադատուի, աւելի կը հաստատուի ուղղութեան ճամբուն մէջ, սակայն քննադատութիւն մը պէտք է լուրջ եւ հաստատուն փաստերու վրայ յենած ըլլայ. անտեղի թիւրիմացութեամբ չխծբծենք զիրար. ասով ո՛չ թէ միութիւն այլ աւելի պառակտում յառաջ բերած կ'ըլլանք։ Կը յուսանք թէ սոյն կոչը Բրգնիկցի բանիբուն անձանց կողմէ վառ ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ եւ իրենք ալ պիտի փութան կազմել միութիւն մը միեւնոյն անուան ներքեւ. ասո՛վ է որ օգտակար պիտի ըլլանք, ասո՛վ է որ մեր զաւակները երախտագիտութեամբ պիտի յիշեն մեր անունները։

ԸՆԿԵՐԱԿԻՑ ՄԸ

Բրգնիկ, 25/8 Դեկտ. 1908

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Սէնէմիզ նիհայէթինտէ ապօնըման միւտտէթլէրի խիթամ պուլան միւհթէրէմ ապօնէլէրիմիզին, ապօնէլիքլէրինէ տէվամ իթմէք արզուսընտա օլտուգլարը հալտէ, իճրաի լեազըմընա միւսարաաթլարընը րիճա իտէրիզ։

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

Մէճլիսի Մէպուսանըն բէսմը քիւշատը միւնասիպէթիյլէ օգունան նութգը Հիւմաեունի, պիր չօգ կիւֆթիկիւլէրէ սէպէպ օլմըշ տըր։ Օթուզ իքի սէնէ էվվէլ պիրինճի տէֆա թօբլանմըշ օլան Մէճլիսի մէպուսանըն տաղըլմասը կէօյա մէմլէքէթին, մէարիֆճէ հէնուզ մէշրութիյէթէ նայիլ օլմագ տէրէճէսինէ կէլմէմիշ օլմասընտան տօլայը օլ վագըթ կէօրիւլէն լիւզումա մէպնի օլտըղը պէեան, վէ պու տէֆա իսէ, չիւպհէսիզ օ տէրէճէյի պուլմըշ օլտըղը իյմա իտիլէրէք, հաթթա պազըլարըն մուխալիֆէթինէ րաղմէն, թէքրար իլանը մէշրութիյէթ իտիլտիկի իշար իտիլմիշ տիր։ Պիրինճի տէֆա Մէպուսան մէճլիսինին տաղըլմասը իչին կէօսթէրիլէն սէպէպլէր տօղրու օլմատըղը կիպի, իքինճի տէֆա ագտը իճթիմայէ վէսիլէ օլան խուսուսաթ տախի հագգըլյա պէեան իտիլմէմիշ տիր։ Մէմլէքէթիմիզին տէրէճէյի մէարիֆի՝ 32 սէնէ էվվէլ տէյիլ, տահա պէք չօգ սէնէլէր էվվէլ տէ հիւքիւմէթը մէշրութա թահթընտա եաշամայա միւսայիտ պուլընմըշ տըր։ Ջամէն Թիւրքիա էհալիսի, եօթէտէն պէրու մէարիֆէ, թէրագգըյա վէ իսլահաթա միւսայիտ օլուպ, անճագ հիւքիւմէթը մութլագա ալթընտա եաշամասը՝ պու մէմլէքէթի հէր ճիհէթլէ կէրիտէ պրագմայա սէպէպ օլմըշ տըր։ Պունտան տա պաշգա, հիւքիւմէթը մէշրութայը գապուլ իչին էկէր մէարիֆին պիր եօլչիւ օլմասը լազըմ կէլիրսէ, հագգըլյա թէրագգը իթմիշ օլան տիկէր մէմալիքի միւթէմէտտինէյէ նիսպէթէն, չիմտի պիլէ մէմլէքէթիմիզին պէք կէրիտէ պուլընտըղը ինքեար օլունամազ. Ֆագաթ տէյիլմի քի պու կիւնքի միւթէմէտտին մէմլէքէթլէր տէ, վագթըյլա ուսուլը մէշրութայը գապուլ իթտիքլէրինտէ, մէարիֆտէ վէ մէտէնիյէթին տիկէր շիւպէլէրինտէ շիմտիքի գատար իլէրիտէ պուլընմամըշլար, վէ անճագ օ ուսուլի գապուլլէրի սայէսինտէ պու գատար իլէրլէմիշլէր տիր։ Տօղրուսու շու տըր քի, իլք տէֆա Մէճլիսի մէպուսանըն թէշքիլի, Թիւրքիանըն, Էվրոպա գարշըսընտա պուլընտըղը թէհլիքէլի վազիյէթտէն գուրթուլմագ իչին ալէլ աճէլէ իխթիեար օլընմըշ պիր թէտպիր օլուպ, պիր քէրրէ թէհլիքէ սավուշտըգտան սօնրա, արթըգ օ թէտպիրին պագասընա լիւզում կէօրիւլմէտիկինտէն, վէ պիթթապի տիւմէնի խուրէյի էլլէրինէ ալըպ, մէսմթէպիտանէ վէ քէյֆի մաէշա գուլլանմագ խաթէնէնլէրին տէ, իչինէ օ եօլտա պիր գարար կէլտիկինտէն, Մէճլիսի մէպուսան, ազ պիր միւտտէթ եաշատըգտան սօնրա, տաղըտըլմըշ տըր։ Լաքին պու տէֆա էնինտէն թէշքիլի, մէարիֆին վէ չունուն պունըն հիմմէթի տէյիլ տիր. Իլլա միլլէթի Օսմանիյէնին օթուզ իքի սէնէլէրտէն պէրու աճըրը իսթիպտատ նիւզինտէն չէքտիկի զուլմ ու մէշագգաթա գարշը տաեանաճագ թագաթը գալմայըպ, հէրչիպատապատ, եա հայաթ եախօտ մէմաթը կէօզէ ալարագ, վէ խուսուսիյլէ կէնճ Օսմանլը զապիթանըմըզ վէ չէճի Օրտումըզ տախի զաթէն միւշթէրէք օլտուգլարը վէ քէնտիլէրի տէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ եօլլար իլէ ալթընտա էզիլմէքտէ պուլունտըգլարը ճէվր ու ճէֆալարտան գուրթուլմայը ահտ ու չարթ իտէրէք, օ գահրաման ասքէրլէր՝ միլլէթին պաշընա կէչմիշլէր, վէ իճապընտա հաեաթլարընը տա ֆէտա իթմէյի կէօզէ ալըպ, տէվրը իսթիպտատը տէվիրմիշլէր վէ պունըն գօմանտանլարընը չիլ եավրուսը կիպի տաղըթմըշլար, րէզիլ իթմիշլէր տիր։

Պու հագըգաթլէր, կիւն կիպի աշիքեար տուրտուղը հալտէ, միլլէթին ֆէտաքեարլըգընը, գահրաման ասքէրլէրինէ գարշը ճիւզի պիր թէշէքքիւր իտէճէք, սէնա իտէճէք եէրտէ, պու պապտէ պիր գաչ քէլիմէ պիլէ չօգ կէօրիւլերէք, կէօյա պու տէֆա Մէճլիսի մէպուսանըն քիւշատը՝ պիր լութֆ, պիր նիյմէթ մագամընտա մէյտանա գօնմասը, վէ պու միլլէթի մուագգամայը, վէ պու մէմալիքի վասիայը մահվ ու խարապ իթմէք տէրէճէսինտէ հէր տիւրլիւ խապասէթին միւրթէքիպլէրի հագգընտա ճիւզի պիր թահգիր վէ լանէթ պիլէ օգունմամասը, հաթթա քէնտիլէրինէ էհէմմիյէթ վէրիրճէսինէ, «պազըլարըն մուխալիֆէթինէ րաղմէն իշպու մէճլիսին քիւշատընա գարար վէրիլտի» եօլընտա պիր իֆատէնին լայըգ կէօրիւլմէսի՝ հագգըթէն պատիի թէէսսիւֆ օլմըշ տըր։ Նութգը Հիւմաեունըն տիկէր պազը նօգթալարը տախի, հէման իլք տէֆա աչըլան եօլլէ պիր Մէճլիսի ալիի ումումի իչին գայիֆ օլուպ, պէքլէնէն մահիյէթի հայիզ պուլունմամըշ, վէ Ջաթը Շահանէնին, պունտան էվվէլ Գանունը Էսասիյի մուհաֆազայա վէ օնա րիայէթ խաճէքինէ տայիր բէսմէն եէմին իթմիշ օլմասընա մէպնի, պու տէֆա Մէճլիսի մէպուսանըն բէսմը քիւշատընտա եէմինինի թէքրար իթմէմէսի՝ պիր թագըմ իթիրազլարա սէպէպիյէթ վէրմիշ իսէ տէ, պիզ, պու կիպի խուսուսաթլա ուզուն ուզատըյէ իշթիղալտէն իսէ, Մէճլիսի ալիի մէպքիւրըն իճրաաթընա պէքլէմէյի թէրճիհ իտէրիզ։

* * *

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆԸՆ ԻՃԹԻՄԱԼԱՐԸ

Մէճլիսի Մէպուսան, ճումա իրթէսի կիւնիւ իքինճի տէֆա ագտը իճթիմա իթմիշ տիր։ Թրապիզօն մէպուսը վէ մուվագգաթ րէյիս Նազի էֆ., սաաթ 7.45 տէ վիլի չալարագ մէճլիսի աչմըշ, վէ սէօզ խութպէնիւլէր վար իսէ, էլլէրինի ուզաթըր գալտըրըլըն ատմըշ իսէ տէ, էլ գալտըրան օլմամըշ տըր։ Պատէհու րէյիս՝ էճնէպի մէմլէքէթլէրի Բարլամէնթօլարը թարաֆընտան Ստմ. Բարլամէնթօսընա կէօնտէրիլմիշ օլան թէպրիք թէլէկրաֆնամէլէրինին, թէրճէմէ իտիլմէք իւզրէ գօմիսիօնլարա իհալէ օլընաճաղընը, տախիլի նիզամնամէնին իւչիւնճիւ մատտէսի մուճիպինճէ ինթիխապ մազպաթալարընըն թէտգիգ իտիլէճէկինի վէ Նութգը Հիւմայունա վէրիլէճէք ճէվապը հազըրլամագ իւզրէ հէր շիւպէտէն իւչէր քիշի թայինի իլէ, 15 քիշիլիք պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլընաճաղընը պէեան էյլէմիշ տիր։ Պունըն իւզրինէ Գարահիսար մէպուսը Րիզա փաշա, պիրինճի մէճլիսին զապթնամէսի օգունմասընը թալէպ իթմիշ իսէ տէ, րէյիս՝ էվվէլքի իճթիմատէ միւզաքէրէ ճէրէեան իթմէտիկինտէն, զապթնամէ պուլընմատըղընը սէօյլէմիշ տիր։ Պատէհու մէպուսլարըն մազպաթալարը, թէտգիգ օլընմագ իւզրէ թօբլանմըշ տըր։ Պու արա Աեանտան Էքրէմ պէյին, մէպուսանը թէպրիք իչին կէլմիշ օլտըղը խապէր վէրիլմիշ տիր։ Գասթէմօնի մէպուսը Եուսուֆ Քէմալ պէյ՝ տախիլի նիզամնամէ մուճիպինճէ, Մէճլիսի մէպուսանըն իճրաի միւզաքէրաթ էյլէմասընտա խարիճտէն քիմսէնին իչէրի կիրմէյէ հագգը օլմատըղընը, վէ մէճլիսին գարարը օլմատըքճա, նութգ եախօտ պէեանաթ իրատ օլընամայաճաղընը, պինաէնալէյհ էկէր պիր մուամէլէ նազիքանէ իֆա իտիլմէք իսթէնիյօր իսէ, էվվէլճէ թարիքէն րէյիսէ պիլտիրիլմէսի լազըմ կէլտիկինի իֆատէ էյլէմիշ տիր։ Թօգատ մէպուսը Խաթթաթզատէ Իսմայիլ փաշա՝ Հէյէթի ալիյէն նամընա թէպրիք զըմնընտա վուգու պուլան պիր մուամէլէյի նազիքէյի րէտտ իթմէք ճայիզ օլմատըղընը սէօյլէմիշ տիր։ Մէպուսլարը թէտգիգէ կիրիշիլմէգտէն մէճլիսէ ճիւզի պիր չամաթա հասըլ օլմըշ վէ պատէհու մատտէ գուրայա գօնուլարագ, Գասթէմօնի մէպուսը Եուսուֆ Քէմալ պէյին թէքլիֆի գապուլ օլունմըշ տըր։ Միւթէագըպէն մէճլիս, ինթիխապ մազպաթալարընըն թէտգիգինէ պաշլամըշ տըր։ Տր. էֆ. Ջօհրապ սէօյլէմիշ տիր քի, «Պու մուամէլէնին խիթամընտա պէքլէմէքլէ, վագըթ գայ իթմէմէլիյիզ։ Մազպաթալար չիւպէլէրէ թագսիմ օլընաճագ տըր։ Րէյիսին մուամէլէ մախսուսէսինէ պիզ չահիտ մագամընտա պէքլէյէմէյիզ։ Բազգամլար օգունունա գատար գօմիսիօնլարը թէշքիլ իտէպիլիրիզ։» Լէհ ու ալէյհտէ պազը էֆքեարլար պէեանընտան սօնրա, գօմիսիօնլարըն ինթիխապընա թէշէպպիւս իտիլմիշ վէ ինթիխապլար շու եօլտա օլմըշ տըր. 1 ինճի չիւպէ՝ րէյիս Ահմէտ Րիզա պէյ, քեաթիպ՝ Ֆուատ Խուլուսի պէյ։ 2 ինճի չիւպէ՝ Մահմուտ Մահիր էֆ. վէ Արիֆ պէյ։ 3 իւնճիւ չիւպէ՝ Էմրուլլահ էֆ. վէ Խայրի պէյ։ 4 իւնճիւ չիւպէ՝ Թալաթ պէյ վէ Հիւսէյին Ճահիտ պէյ։ 5 ինճի չիւպէ՝ Մուսթաֆա Ասըմ էֆ. վէ Նիսիմ Մազլիահ էֆ.։—Մէպուսանըն ինթիխապ մազպաթալարը 212 ատէտ օլուպ, պունլար՝ հէր պիր չիւպէյէ գուրա իլէ թէվզի իտիլմիշ տիր։— Նութգը Հիւմայունըն ճէվապընը հազըրլամագ իւզրէ ամթիտէքի սուրէթտէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլընմըշ տըր. 1 ինճի չիւպէտէն Ահմէտ Րիզա պէյ, Գօզմիտի վէ Սավա էֆ.-լէր։ 2 ինճի չիւպէտէն Ջօհրապ, Ապտուլ Գատէր վէ Հաշըմ էֆ.-լէր։ 3 իւնճիւ չիւպէտէն Էմրուլլահ էֆ., Րիզա փաշա վէ Ասըմ պէյ։ 4 իւնճիւ չիւպէտէն Սէլանիք մէպուսը Ճավիտ վէ Րահմի էֆ.-լէր վէ Սէյիտ պէյ։ 5 ինճի չիւպէտէն Եուսուֆ Քէմալ էֆ., Նիսիմ Մազլիահ էֆ., Նէճիպ պէյ վէ Տրակա էֆ։ —Պատէհու րէյիս՝ պալէատէ զիքր օլընան գօմիսիօնլարըն մուամէլէլէրինի իքմալ իտէպիլմէլէրի իչին Մէճլիսի ումումի միւզաքէրաթընըն սալը կիւնիւնէ (տիւն) գատար թէէխիր իտիլտիկինի, վէ օ կիւնիւ ինթիխապ մազպաթալարը թէտգիգ վէ թէպրիք թէլէկրաֆնամէլէրինին թէրճէմէլէրի գրաաթ օլընաճաղընը, վէ վագըթ օլուրսա Նութգը Հիւմայունըն ճէվապը տախի օգունաճաղընը պէեան էյլէմիշ տիր։ Գարահիսար մէպուսը Րիզա փաշա, թէպրիք թէլէկրաֆնամէլէրինին թէրպիէյի սիյասիյէ նօգթաի նազարընտան մուհիմ օլտուղընտան, վագըթ գայ իթմէմէք իչին, պունլարըն ճէվապը գօմիսիօն թարաֆընտան հազըրլանտըգտան սօնրա միւզաքէրէյէ գօնմասընը սէօյլէմիշ տիր։ Րէյիս, սաաթ 10ը 10 կէչէ վիլի չալարագ, Մէճլիսին խիթամ պուլմըշ օլտըղընը պիլտիրմիշ տիր։

*** Ճումա իրթէսի կիւնիւ Մէճլիս աչըլմատան էվվէլ, Գասթէմօնի մէպուսը Եուսուֆ Քէմալ պէյ իլէ Ահմէտ Րիզա պէյ արասընտա մէվգըի խիթապէթ հագգընտա թէաթիի էֆքեար օլընմըշ տըր։ Եուսուֆ Քէմալ պէյ՝ իրատը Նութգ իտէն քիմսէ արգասընը րէյիսէ չէվիրմիշ օլմամագ իչին մէվգըի խիթապէթին էերի թէպտիլ օլունմասընը իթմիշ, Ահմէտ Րիզա պէյ տէ՝ Էվրոպանըն քաֆֆէյի Բարլամէնթօլարընտա իրատը Նութգ իտէն քիմսէնին՝ մէպուսլարըն թարաֆընա տէօնտիւրիւլիւ պէեան իլէ, մուզաւէրէի իտատա էյլէմիշ տիր։

*** Բազար վէ բազար իրթէսի կիւնիւ Մէճլիսի մէպուսանըն չիւպէլէրի թօբլանարագ, ինթիխապ մազպաթալարընըն թէտգիգաթըյլա մէշղուլ օլմըշլար տըր։ Շիւպէլէրտէն պիր գաչը վազիֆէսինի իքմալ իթմիշ տիր։ Բազար իրթէսի կիւնիւ րէյիսին թալէպի իւզէրինէ, Տախիլիյէ նէզարէթինտէն կէօնտէրիլէն չիրքեայէթնամէլէր թէտգիգ վէ միւթալէա օլընմըշ տըր։

*** Բազար իրթէսի կիւնիւ Հէյէթը Աեան տախի տաարը սապըգ Սատրըզամ պաշանըն րիեասէթի ալթընտա իճթիմա իտէրէք, ազանըն չիւպէլէրէ թէֆրիգ վէ թագսիմ մուամէլաթըյլա իշթիղալ օլընմըշ տըր։ Ազալարտան Հարպիէ, Պահրիէ վէ Նաֆիա նազըրլարը հազըր պուլունամամըշլար տըր։

*** Մէճլիսի մէպուսանըն տիւնքի իճթիմաընտա, Էվրոպա Բարլամէնթօլարընտան վէ սաիրէտէն կէլէն թէպրիքնամէլէր օգունմըշ վէ ալգըշլար վուգու պուլմըշ տըր։ Նիազի պէյին թէպրիքնամէսի օգունմասընտա, հէյէթէ անալա գալգըլարագ, գահրամանը հիւրրիյէթ օլան Էնվէր վէ Նիազի պէյլէրէ արզը իհթիրամ իթմիշ վէ ալգըշլամըշ տըր։ Պատէհու մէպուսլարըն ինթիխապ մազպաթալարը

հագգընտաքի գօմիսօն բաքօրլարը օգունմուշ, վէ պունլարտան Այտըն վիլայէթի մէպուսը Գարօլիտի էֆ·նին՝ Աթինա Տար իւլ ֆինունընտա մուալլիմլիք իթմիշ վէ պինաալէյհ Եունան Թապիյէթինի գապուլ իյլէմիշ օլմասընտա մէպնի, ինթիխապը գապուլ օլունամամաճաղը տէբլիյան իտիլմիշ իսէ տէ, մումաիլէյհին անասըլ Գայսէրիէլի վէ Օսմանլը Թէպաասընտան օլտուղը, վէ մէզքիւր մուալլիմլիկի՝ Թապիյէթինի Թէպտիլէ վէսիլէ տէյիլ, իլլա Օսմանլըլըղա պիր չէրէֆ իսուլը պէհան իտիլէրէք, մէպուսլըղը Թաստիգ, ֆագաթ Եուսուֆ Շամվան վէ Շէֆիգ Էլ Մուէյիտ պէյլէրին, էսկի խաֆիէլէրտէն օլտուգլարը աէբմիյան խուլէրէք, ինթիխապլարը Թաստիգ օլունմամըշ տըր։

Նութգը Հիւմայունըն ճէվապը հէնուզ հազըրլանմամըշ տըր։

Մէճլիս, պու կիւն էօյլէյին Թէքրար իճթիմա իթմէք իւզրէ, կէճ վագըթ տաղըլմըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԳ. — Ցաւաջիկայ Շաբաթ, 13 Դեկտեմբեր, Անգլիանոյիս Երկնաւոր Պաշտպան ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ Մծբնայ Հայրապետի տօնն ըլլալով, Մատրանս մէջ Սրբոյն Ցիշատակը պիտի կատարուի, և հետեւեալ օրը, Կիւրակէ, ժամ 5ին, Ամեն. Գերերջ. Հոգեւոր Տէրն մեր Պօղոս Պետրոս ԺԲ. Կաթողիկոս-Պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ՝ հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ Անգլիանոյիս Մատրան մէջ, ի հանգիստ հոգւոց ննջեցեալ Բարերարաց, և յաւարտ Պատարագին, Նորին Երանութիւնը պիտի այցելէ Անգլիանոյի սրահներն, ի մխիթարութիւն պառապարելոց։

Աւետարանէն ետքը՝ օրուան յարմարաւորութեան վրայ քարոզ մը պիտի խօսի Գերյ. Հ. Գաբրիէլ Ծ. Վ. Մէնէվիշեան։

Բարերարաց յիշատակն յարգող ազգասէր Հաւատացեալներէ կը խնդրուի, որ հաճին իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ ի ջերմեռանդութիւն հոգեւոր հանդիսիս, և մխիթարել զպառապարեալս ընդ յարկաւ Անգլիանոյիս։

Բանկալթի, 8 Դեկտ. 1908

Հոգաբարձութիւն
Ս. ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻ

Բազար կիւնիւ, Իտարէ Մէճլիսի, Կ-Բաթրիգ էֆ·նին Թահթը րիեասէթինտէ իճթիմա իթմիշ, վէ «Հասանթից և Մախուց Խորհուրդ»ը չու սուրէթլէ Թէշքիլ օլունմըշ տըր. Թօլաեան Ցովսէփ էֆ.՝ րէիս. Աստուրեան Կղեմէս Վ., Խոճիճեան Արամ, Հիսարլեան Անտոն վէ Ջալեան Անտոն էֆ·լէր՝ ազա։ — Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնընտա աչըգ գալան պիր ազանըն՝ Գաստպօղլը Վիչէն, եա Խանլեան Պօղօս վէ եախօտ Կիւմիւշեան Պետրոս էֆ·լէրտէն պիրի օլմասը գարարլաշտըրըլմըշ, վէ Հոգաբարձութիւն Ատենապետի Պօղօս էֆ. Ճամճեանը, քէնտիսինին Թէքլիֆ իթտիկի պու գամլարտան պիրի իլէ կէօրիւշիւպ, ազալըղա Թայինի իթմէսինէ մէզունիյէթ վէրիլմիշ տիր։ — Ալլահվէրտի Ցովհաննէս էֆ·նին վասիյէթ իթտիկի 7000 լիրա իլէ եաբըլաճագ աբարթըման մէսէլէսի, պու իճթիմատէ Թէքրար մէվզուի պահս օլմուշ, վէ պու տէֆա Ոսկերեան վէ Ս·Յակոբ Հոգաբարձութիւնլարը արասընտա եէնիտէն իսթիշարէ խուլիւպ, հասըլ օլաճագ իթթիլաֆ մուճիպինճէ, Ճասաէլի քէպիր իւզէրինտէ վագը իքի պինայը մալիւմիւն եըգըլըլմասընտա, իւզէրինտէ պիր աբարթըման ինշա իթտիրիլմէսի գարարլաշտըրըլմըշ վէ պու իթթիլաֆա՝ վասիի մուշարիլէյհին աաիլէ մուվաֆագաթ խուճէթի, վասիյէթնամէնինին իճրասընա մէմուր օլան Սինապեան Գրիգոր վէ Հիւրմիւզ Արտաշէս էֆ·լէր Թարաֆընտան Թէէմին գըլընտըղը խապէր ալընմըշ տըր։ — Էկէր պու իթթիլաֆ հասըլ օլուր վէ գարարը գաթի վէրիլիր իսէ, Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինին քէօշէսինտէքի պինայը իքի այ էվվէլ քիրալամըշ օլան միւսթէճիրին՝ մէզքիւր պինայը Թախլիյէ իթմէսի լազըմ կէլէճէք տիր։

*** Զըգան բազար կիւնիւ Բանկալթիտէ Վիէննալըլարըն Ան. Ցղութիւն քիլիսէսինտէ, մէզքիւր մէքթէպին 52նճի սէնէի տէվրիէսի օլմասը միւնասիպէթիյլէ, Վիէննալըլար մէքթէպինին գատիմ վէ չիմտիքի չակիրտանը հազըր օլտուգլարը հալտէ, միւտիրի մէքթէպ Հ. Գէորգ Վ. Փանչիկեան Թարաֆընտան Ջայնաւոր Պատարագ Թագտիս օլունմըշ, վէ պատէհու մէզքիւր մէքթէպին էօլմիւշ օլան չակիրտանըրն խաթիրահաթը րուհը իչին բահմէթ տուալարը օգունմըշ տըր։— Ինչպու այինի րուհանի միւնասիպէթիյլէ քիլիսէ կիւզէլճէ տօնանմըշ, վէ Թէզաննիեաթը րուհանիէ՝ մէքթէպին չակիրտանը Թարաֆընտան, Դպրապետ Քերովբէ էֆ. Համամճեանըն Թահթը րիեասէթինտէ մունթազամէն իճրա խուլմըշ տըր։ Էրքէք գատըն խայլի զէվաթ տախի հազըր պուլունմըշլար տըր։

Այինի րուհանիտէն սօնրա, գատիմ չակիրտան, մէքթէպին պիր տաիրէի մախսուսէսինէ կիտէրէք, չիմտիքի չակիրտան՝ Թիւրքճէ վէ ֆրանսըզճա իքի միւէսսիր վէ մէվզուն միւնասիպ նութգլար իրատ վէ քեաֆֆէսի պիրլիքտէ բիանօ իլէ Ծեծեանեակ վէ Մկրտիչ Պէշիքթաշլեանըն պիր պէսթէսինի Թէղաննի իթմիշլէր, վէ իքի քըման իլէ կիւզէլ պիր մօրսօ չալմըշլար տըր։ Շակիրտանըն նութգլարը վէ պէսթէլէրիյլէ քէման չալմագտաքի մէհարէթլէրի ալգըշլանմըշ տըր։ Պատէհու Փանչիկեան Վ.՝ մէքթէպին աւվալինէ վէ սաիրէյէ տայիր պիր նութգ օգումըշ տըր։ Ինչպու նութգը, կէլէճէք նիւսխէմիզտէ աէյնէն խուէճէյիզ։ Մուախխարէն գատիմ չակիրտան՝ տիկէր պիր սալօնա չէգարագ, պունտան էվվէլ մէքթէպին միւհթաճ չակիրտանընա իչ կիւճ Թէտարիք իյլէմէք, պազը ինթիբաճ զէմանլարընտա եէկտիկէրինէ մատտէթէն եարտըմ իթմէք վէ խտարէի մէքթէպ իլէ քընտի ալարընտա տայիմա պիր րապըթայը մունէթտարանէ սազլամագ մագսէտիյլէ Թէշքքիւլ իթմիշ օլան պիր ճէմիյէթ, աէվըր իսթիպաաթա աէվամ խուէճէտիկի հալտէ, պու տէֆա, օ աէվըրին էնտուչէլէրի գօրգուլարը գալր օլտըղընտան, աէվամընա գարար վէրիլմիշ, վէ լազըմ կէլէն Դիւան հէյէթինին Թէշքիլի իչին, բազար կիւնիւ իճթիմա իթմիշլէր տիր։ Մէքթէպին էն գատիմ չակիրտլէրինտէն Անտոն էֆ. Սիրք, պու միւնասիպէթլէ Թիւրքճէ միւէսսիր պիր նութգ իրատ իթմիշ վէ ալգըշլանմըշ տըր։ Հազըրունա իքիւր վէ չէքէրլամէլէր իքրամ օլունմըշ տըր։

Վիէննա Մխիթարեան միւհթէրէմ բահիպլէրինին զայրէթի վէ գատիմ չակիրտանըրն իթթիֆագ վէ մուհապպէթի, չայեանը Թագտիր տիր։ Քէնտիլէրինի Թէպրիք վէ սէպաթլըա պէրապէր մուվաֆագըյէթ Թէմէննի խուէրիզ։

*** Տիւն, Վիէննալըլարըն Ան. Ցղութիւն քիլիսէսինին էէվմը մախսուսը օլտուղընտան, սապահ մաւթաւթան սուրէթտէ Ջայնաւոր Պատարագ Թագտիս իտիլմիշ, վէ ագչամ տախի պիր այինի րուհանի իճրասընտա Պօլէմքեարեան Հ. Գրիգորիս Ծ. Վ. Թարաֆընտան միւէսսիր պիր քարոզ վէրիլմիշ վէ պատէհու Թափօր իճրա վէ 4 աէյլէ օրհնութիւն տուասը օգունմըշ տըր։ Թէզաննիեաթ, խուսուսիյլէ ագշամքի 4 աէյլի օրհնութիւն տուասը մունթազամ վէ միւէսսիր պիր սուրէթտէ իճրա գըլընմըշ տըր։ Սապահ վէ ագշամքի այինլէթլէրտէ քիլիսէ կիւզէլճէ տօնանըլմըշ, վէ բէք չօգ տինտարան հազըր պուլունմըշլար տըր։

*** Տիւն, Պէյօղլունտա Ան. Ցղութիւն մէքթէպինտէ, էն միւսինն բահիպլէրտէն միւտիրի ումումի Քօյր Եւգինէ Բէքմէզեան, Գ. Ագաթա Ալիքեան, Գ. Քրիստինէ Պալեան վէ Գ. Ցուլեանէ Պալեանըն բահիպլիք սիլքի ճէլլինինէ տուխուլլարին 50նճի սէնէյի օլմասը միւնասիպէթիյլէ, Կ-Բաթրիգ էֆ·նին Թահթը րիեասէթինտէ չակիրտան մարիֆէթիյլէ կիւզէլ պիր էյլէնճէ իճրա խուլմըշ տըր։ Թաֆսիլաթընը կէլէճէք նիւսխէմիզտէ եազարըզ։

*** Երմէնի բաթրիգի Իզմիրլեան Սրբազան բազար իրթէսի կիւնիւ Սատրազամ բաշայը զիեարէթ իթմիշ տիր։

Բաթրիգի միւշարիլէյհ, Տախիլիյէ նազըրը բաշա տախի հազըր օլտուղը հալտէ, վիլայէթլէրէ իճրաի Թահգիգաթ իչին կիտէճէք հէյէթին րէյասէթինէ Ալի Տանիշ պէյին Թայինինի միւնասիպ օլմատըղընը, չիւնքի պունտան էվվէլ պէօյլէ գըթթալ ճանասընտա Ալի Տանիշ պէյ՝ եինէ օ վագիթէ իլէ կէօնտէրիլմիշ օլտըղը հալտէ, պիր Թէէսսիրի կէօրիւլէմէտիկինի պիլտիրմիշ, վէ Տախիլիյէ նազըրը տախի, տահա միւնասիպ պուլընմատըղընտան, միւմաիլէյհին կէօնտէրիլմէսի գարարլաշտըրըլտըղընը վէ մամաֆիհի Ալի Տանիշ պէյին՝ Անատօլը վիլայէթլէրի ահվալինէ վուգուֆը պուլընտըղընը սէօյլէմիշ տիր։ Պատէհու Բաթրիգ էֆ.՝ վիլայէթլէրտէ իճրա օլընան մէպուս ինթիխապլարընտա զուհուր իտէն սուի իսթիմալլէրտէն չիքեայէթ իթմիշ վէ կէրէք Սատրազամ վէ կէրէք Տախիլիյէ նազըրը՝ պու չիքեայէթին հագգը օլտըղընը, ֆագաթ պունա գարշը չիմտի պիր չէյ եափըլամաեաճագ, անճագ վիրուտ իթմիշ օլան չիքեայէթնամէլէրի Մէճլիսի Մէպուսանա վէրէճէքլէրինի պէյան իթմիշլէր տիր։ Տախիլիյէ նազըրը, պիւթիւն միւթէճէմմէոին մէմլէքէթլէրտէ տախի մէպուսան ինթիխապլարընտա բէք չօգ եօլսըզլըգ, էզճիւմլէ բարա վասըթասըյլա գուլլար գազանըլմայա չալըշըլտըղընը իֆատէ իյլէմիշ, վէ Իզմիրլեան Սրբազան տա, ֆագաթ հիչ պիր եէրտէ, ճէպր վէ Թէհտիտ իսթիմալիյլէ գուլլար գազանըլմատըղընը անլամըշ տըր։

*** Մուշտա Երմէնի մէրխասաեանէսինէ քեաթիպ Գեղամ էֆ. Տէր-Կարապետեան, Օսմ. Բարլամէնթօսընտա մէպուս ինթիխապ օլունմըշ տըր։ Մուշ միլլէթտաշլարըմըզըն պու մուվաֆֆագըյէթի չայեանը Թէպրիք տիր։ Ինչպու մէպուս իլէ Օսմանլը Բարլամէնթօսընտա Երմէնի մէպուսլարըն միգտարը 9ա պալիղ օլմըշ տըր։

Ս. Երրորդութիւն քիլիսէմիզ Մեծ-Տաղրդապետի Գեր. Պօղօս Գերպծ. Գազըրճեանըն պիրատէրի Պետրոս էֆ. Գազըրճեան, պիր միւտտէթտէն պէրու խասթա օլտուղը հալտէ, հէր կէօնա միւտաավաթ քեարկիլէրի Թէէսսիր օլամայըբ, ճումա իրթէսի կիճէսի, պիլճիւմլէ վէզաիֆի րուհանիեսինի իֆֆա խուէրէք, Թէսլիմի րուհ իյլէմիշ, վէ ճէնազէ ալայը՝ բազար իրթէսի կիւնիւ Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ, Սիվաս-Թօգաթ Մէրխասասը Արհ. Լեւոն Արք. Բէչիճեանըն Թահթը րիեասէթինտէ սուրէթը միւքէմմէլէտէ իճրա խուլմըշ տըր։— Ինչպու ճէնազէ ալայընտա բէք չօգ րէհապինինին վէ պագըր Լաթին վէ տիկէր Փաթօլիք ճէմաաթլարը րահիպլէրի վէ միւթէպայլըանը միլլէթտէն չօգլար վէ խայլի էհալի վէ պագըր միւթէպէյյլանը էհանէ հազըր պուլունմըշլար տըր։ Դպրաց դաս՝ մէչհուր Դպրապետ Ծիվանեան էֆ·նին Թահթը րիեասէթինտէ օլուպ, հազմաթը րուհանիէ սաղիչլի սուրէթտէ իճրա խուլմըշ, վէ խիթամընտա, հազըրուն, Գազըրճեան Գերապայծառ պէհանը Թասալիյէթ իթմիշլէր տիր։

Պատէհու ճէնազէ Թապութը, արապայը մախսուսընտա վազ իլէ Շիշլի գապրիսթանընա նագլ վէ մագպէրէի մախսուսընտա տէֆն խուլմըշ տըր։

Գազըրճեան Գերապայծառըն, սէքիզ օն սէնէ գարֆընտա եէկտիկէրինի միւթէթասըլէն գայպ իւչիւնճի գարտաշը պու ալըմըր՝ բէք գիւճ, չայեանը Թէէսսիւֆ օլուպ, ինսանճա Թէսէլլիյաթըն պու տալլար գարշըլարընտա Թէէսսիւրըք գայգասը տէրքեար իսէ տէ, մումաիլէյհ, անճագ Թէսէլլիեաթը սամէտանիէյէ իլթիճա իթմէքլէ, պու պէօյլէ ելէմ ու քետէրլէրէ Թէհամմիւլ իտէպիլէճէկինտէն, քէնտիսինէ վէ ճէմիյէթ տիկէր ագրապասընա ծէնապը Հագգտան Թէսէլլիյաթ վէ սապըր ճէմիլ Թէմէննի իյլէրիզ։

Գերպ. Պօղոս Գերպծ. Գազըրճեան, Օրդք. Սրբուհի և Մարի Գազըրճեան, Այրի Տիկին Ըէժին Գազըրճեան և որդիք, ինչպէս նաեւ համայն պարագայք, իրենց խորին շնորհակալութիւնն կը յայտնեն այն ամէն ազնիւ անձանց, որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ և ցաւակցութիւննին արտայայտել առթիւ յուղարկաւորութեան Հանգուցեալ ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԳԱԶԸՐՃԵԱՆԻ։

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Տէֆթէրխանէ նէզարէթինէ՝ Րօմա սէֆիրի Զիա բաշա, Րօմա սէֆարէթինէ՝ Մէարիֆ նազըրը Հագգը պէյ, Մէարիֆ նէզարէթի վէքեալէթինէ՝ Տէֆթէրխանէ նազըրը Աբտուլռահման էֆ., Գօսօվա վիլայէթի վալի մուավինլիկինէ՝ Ճէմիյէթի րուսումիյէ ազալը սապըգասընտան Ցովհաննէս Ֆէրիտ էֆ. Թային, հալէպ վիլայէթինտէ Քիլիս գայմագամըլըղը՝ Այնթապ գայմագամը Նէճմէտտին պէյէ, Այնթապ գայմագամըլըղը՝ Տօմա գայմագամը սապըգ Ալի Քէմալ պէյէ, Թրապիզօն վիլայէթինտէ Կէօրէլի գայմագամըլըղը՝ Մէքթէպը Միւլքիէտէն մէզուն օլուպ, Այտըն վիլայէթինտէ իգմալը միւտաէթ իտէն Մուսթաֆա Ասըմ էֆ.յէ, Էնգարէ վիլայէթինտէ Արապսօ գայմագամըլըղը՝ Մէքթէպը Միւլքիէյի Շահանէտէն մէզուն օլուպ, Ատանա վիլայէթինտէ իգմալ իթմիշ օլան Մուսթաֆա Սէպրի էֆ.յէ, Էտիրնէ վիլայէթինտէ Ախթէպօլը գայմագամըլըղը՝ Լաֆիք գայմագամը էսպագը Էսիքի Մէթօլի էֆ.յէ Թէֆվիզ պույրուլմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Եունան վէ Սըրպիա սէֆիրլէրի տիւն Սատրազամ բաշայը զիեարէթ իթմիշլէր տիր։ Եունան սէֆիրի՝ Խարիճիէ նազըրը բաշայը տախի զիեարէթ իյլէմիշ տիր։ Ալմանիա սէֆիրի տիւն սապահ Խարիճիէ նազըրընը զօհաղընտա զիեարէթ իթմիշ տիր։

—Միտհաթ բաշազատէ Ալի Հայտար պէյ, պա իրատէի սէնիէ Աթէն ապալըղընա Թայինի օլընմըշ իսէ տէ, միւմաիլէյհին 38 եաշընտա օլմասը՝ մէզքիւր ապալըղըն հատտը նիզամիսինտէն տուն օլտուղընտան, Սատրազամ բաշա՝ օլ պապտէքի իրատէի սէնիէյի Թէվգ իֆ իթմիշ տիր։ — Ալի Հայտար պէյ տիւն սապահ Սատրազամ բաշայը զօհաղընտա զիեարէթ իթմիշ տիր։

—Վիէննա սէֆարէթինէ Թայինի օլընան Րէշիտ բաշա՝ տիւն ագշամ Վիէննայա կիթմիշ տիր։

—Րուսումաթ էմանէթինտէն խաթիֆա իթմիշ օլան Րաշիտ բաշա՝ Մէճլիսի աեան ապալըղընա Թայինի օլընմըշ տըր։

—Պէլկրատ սէֆիրի օլուպ, Աեան ապալըղընա Թայինի օլընան Ազարեան էֆ. Տէրխասադէթէ կէլմիշ, վէ էկէր իքի մէմուրիյէթ պիր չախս իւզէրինտէ գալամազ իսէ, Աեան ապալըղընը Թէրճիհ իտէճէկինի պիր զաթա մուհարրիրինէ էմաթ միւլագաթընտա պէյան իյլէմիշ տիր։

—Եագընտա Պահրը Սէֆիտէ 16 սէֆինէտէն միւրէքքէպ պիր Ամէրիգա ֆիլօսը կէլէճէք տիր։ Պունլարտան իքիսի Իզմիր, վէ տիկէրլէրի սաիր Օսմանլը լիմանլարընը զիեարէթ իտէճէքլէր տիր։ Պահրիէ նէզարէթինտէն 32 գապիթ, պու ֆիլօյը իսթիգպալ իչին կէօնտէրիլէճէք տիր։

—Րէվօլվէր աթանլարըն տէրտէսթ իտիլմէսի՝ զապըթա մէմուրլարընա էմր օլընմըշ տըր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Աժանս Րէօյթէր, Աժանս Րիւս վէ էճնէպի զազէթալարը ճէմիյէթի րէիսի՝ Պապը Ալիյէ վէ Տախիլիյէ նէզարէթինէ միւրաճաաթլա, քէնտիլէրինին Մէճլիսի մէպուսանա կիրմէմէլէրինտէն տօլայը չիքեայէթ իթմիշլէր վէ գապուլ խուլմէտիքլէրի Թագտիրտէ, պունտան պէօյլէ Եվրոբա զազէթալարընա Օսմանլը Մէճլիսի մէպուսանը հագգընտա հիչ պիր չէյ եազմաեաճագլարընը սէօյլէմիշլէր տիր։—Շու սըրատա Եվրոբա էֆքեարը ումումիէսինին պիզիմ իչին էհէմմիյէթի տէրքեար օլտուղընտան, էճնէպի Թէլէկրաֆ աժանսլարը վէ զազէթալարը մուխապիրլէրինինի իչպու միւրաճաաթլարընը նազարը տիգգաթա ալընմասը վաճիպ տիր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Սատրազամ հուգուգը Շահանէյէ գապուլ օլընմըշ տըր։

—Վաշինկտօն էհալի, Ավսթրիա Լօյտ գումբանիասընըն տէքօլարը ճամլարընը գըրտըղը, վէ իչինտէքի էմթաայը Թախրիպ իթտիկի, վէ Ավսթրիա բօյքօթաճըլարը կէօթիւրէն պիր արապաճըյը տէօյտիւկիւ, վէ արապաճըյը հիւքիւմէթճէ տէրտէսթ վէ Թէվգիֆ խուլունտըղը խապէր ալընմըշ լէ, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ Ավսթրիա սէֆիրի՝ Պապը Ալիյէ կէլէրէք, Սատրազամ բաշա իլէ իքի սաաթ գատար կէօրիւշմիւշ, վէ հալ ու հարէքէթինտէ բէք զիեատէ չիտտէթ կէօրիւնմիւշ տիւր։

—Հէրսէքտէ իխթիլալ զուհուր իթտիկի տիւն խապէր ալընմըշ տըր։

—Վէլիի անտ Բէշատ էֆ. հազրէթլէրինին պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամիզատ օլսըգլարը վէ պու սէպէպլէ Մէհլիսի մէպուսանըն ըէմը քիւչատընտա հազրը պուլընմատըգլարը խապէր վէրիլիեօր։ Միւշարիլէյհ՝ հազրէթլէրինի՝ Տօգթ. Գամպուրօղլու վէ Նազիֆ բաշլար թէտավի իթմէքտէ տիրլէր։

—Մալիէ միւշավիրի Մ. Լօրան՝ մագամը Սատարլէթ թագտիմ իթտիկի պիր բաբօրթօլսա, պիր թագըմ սէվտիրին հասըլմըշ օ տէվտիրտէ գալարագ, քէնտի մէսարիֆլէրինէ սարֆ օլընտըղընը, վէ պու իսէ, ուժմում պիր պիւտճէ թանզիմինէ մուղայիր օլուպ, պիր չօգ մանզուրլարը պուլընտըղընը պէեան իլէ, պիլ ճիւմլէ տէվտիրի ըէսմիյէ հասըլմըշընը Մալիէ խազինէսինատ թօքանըպ, օրատան թագտիմ վէ թէվզիի լազըմ կէլէճէկինի պիլտիրմիշ տիր։ — Միւմարլէյհին պիր Բում զազէթասը մուհարրիրինէ պէեանընա կէօրէ, տէվլէթին պիւտճէսինատ 2-2½ միլիոն լիրա աչըգ պուլունուպ, պու աչըղը գաբախտըրմագ իչին Մ. Լօրան, Մալիէ նէզարէթինէ, վէրկիյ մախսուս պազը գանուն լահիալարը թէրթիպինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։ Իլէրուտէ, միւմարլէյհ, անվալը մալիյէյի տէվլէթին թէնսիգինէ տաիր Պազը Ալիյէ պիր մուխթիրէ թագտիմ իտէճէք տիր։

—Սէլանիքտէ չըգան իթթիհատ վէ Թէրագգը զազէթասընտա օգունտուղընա կէօրէ, նոյ.ին 21ինտի կիւնիւ Բէրլէքէտէ սաաթ ալաթ. Օտա, Ապտիւրրահման իսմինատ պիր չավուշ, պիր էլինտէ թիւֆէնք վէ տիկէր էլինտէ բէվոլվէր թուֆարագ, գըշլատան տիշարը չըգմըշ վէ չարշըեա կիտէրէք, բասթ կէլտիկի էշխասըն իւզէրինէ ատէշ իթմիշ տիր։ Իւչ մագթուլ վէ 7 մէնբուհ վուգուս պուլմըշ տըր։ Մագթուլար Սրիսթիհան տըր։ Մէնբուհլարտան իքիսի ատքէր վէ իքիսի չօճուգ տըր։ Քէյֆիյէթ Բէրլէքէ գայմագամլըղընտան պա թէլէկրաֆ Սէլանիք վիլայէթինէ պիլտիրիլմէքլէ, իճրան թահգրգաթ իչին ժանտարմա գօմանտանը Սատատտին պէյ մահէլլինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Մէճլիսի մէպուսանըն եէվմը քիւչատընտա Ինկիլթէրրա սէֆիրինին էհալի թարաֆընտան բէք գիեատ ալգըշլանմըշ օլմասը՝ Ինկիլթէրրա մէհաֆիլի սիեասիյէսինատ բէք զիեատ հիւսնի թէէսսիր հասըլ իթմիշ տիր։

—Պինպաշը Սելիմ Սըրրի պէյին թահթը իտարէսինատ օլմագ իւզրէ, Իսթանպօլտա Ռիզա-բաշա ոօգաղընտա, Պայպըլ-Հավուզըն գարշըսընտա թէէսսիս օլունան «Թէրպիկի Պէտենիէ մէքթէպի»նին ըէսմը քիւչատը, բաղար կիւնիւ բրէնս Սապահէտտին պէյին թահթը ըիեասէթինատ իճրա օլընմըշ, վէ միւշիր Ֆուատ բաշա, Իզզէթ բաշա, Իրան վէ Իսվէճ սէֆիրլէրի, ավօգաթ Մ. Օսթրօրօկ, զազէթա մուհարրիրլէրի, պազը զէվաթը միթէպէրէ վէ բէք չօգ էհալի հազրը պուլընմըշլար տըր։ Սապահէտտին պէյ՝ պէտէնի վէ ֆիքրի կիւզէլէթմէյէ, ինանալարը, վաթանըն միւտաֆասընա հազրլամայա մախսուս օլան Թէրպիկէյի պէտենիյէ հագգընտա մուհիմ պիր նութգ իրատ իթմէքլէ, ֆէվգէլատէ ալգըշլանմըշ տըր։ Սելիմ Սըրրի պէյ տէ, տուէլլա, գըլըճ վէ պոգա թալիմլէրի իւզէրինէ իյզահաթ վէրմիշ, վէ հազրրունատան պազը զէվաթ, քէնտիլէրինէ խրիլէն թէքլիֆ մուճիպինճէ, մէղքիւր թալիմլէրին թէճրիւպէլէրինի իճրա իյզմիշլէր տիր։

—Սատրը տաղրգ Սարիա բաշա, Հէյէթը Ռեան ըիեասէթինէ, թայեին օլընմըշ տըր։

—Մէճլիսի Մէպուսանըն ըէսմը քիւչատը միանասիպլէթիյլէ իրատ օլընան նութգը Հիւմահանընը Պուլկարիսթանընը իլանը խթիղլալընա տաիր ֆըգրատա, բրէնս Ֆէրտինանտա, Շարգի Բումէլի վալիսի իսմի վէրիլմէսի՝ Սօֆիա զազէթալարընը ֆէվգէլատէ կիւճինէ կիթմիշ օլուպ, պունլարտան պազըլարը՝ մէղքիւր լիսան Պուլկարիսթանը թանրիդ մանէտասընտա օլընընը, վէ նիւքիմէթը Օսմանիէ իլէ Պուլգարի իճրայէ գանունուղը հալտէ, մէմլէքէթին իհտա օլաճաղընը վէ պիւթիւն իսթանպօլ էհալիսինին սատատէթի թէէմին օլունանաճաղընը աչօյլէմիշ իսէ տէ, իչէրի կիրիլմէսի մէմնու օլտուղը ճէվապը իւզէրինէ, թէքրար կէլմէք ֆիքրի գոթիսիյէ օրատան չէքիլմիշ տիր։

—Իւլումը ալիյէ թանսիլ իթմիշ վէ էճնէպի լիսանլարընա վագըֆ պուլընմըշ օլան պազը Իսլամ գատընլարը պիր ճէմիյէթի իլմիյէ թէշքիլ իթմիշլէր տիր։ Պու ճէմիյէթ նամընա պիր զազէթա նէշր օլունաճագ տըր։

— Դաշնակցութիւնըն Վան գոմիթէսի թարաֆընտան Մէճլիսի մէպուսանա քէշիտ օլունան պիր թէլէկրաֆնամէյտէ, շիմտիյէ գատար էհալինին չէքտիկի ճէվրումէշագգաթը՝ միլլէթ վէքիլլէրի նազարը տիգգաթա ալարագ, պունտան պէօյլէ էհալինին հուգուգունը միւտաֆաա իտէճէքլէրինի, վէ էհալինին տէ, խարիճի տիւշմէնլէրէ գարշը մէմլէքէթի միւտաֆաա իթմէք իւզրէ գանընը տէօքէճէկի պիլտիրիլմիշ տիր։ —Մէճլիսի մէպուսանըն աչըլտըղը կիւն, Վանտա, Թիւրքլէր իլէ Էրմէնիլէրտէն միւրէքքէպ պէօյիւք պիր միթինկ ագա օլունմըշ վէ գոմանտան իլէ գոմիթէ ազասընտան պիրի վէ տիկէր զէվաթ նութգլար իրատ իթմիշլէր տիր։

—Ճումա իրթէսի կիւնիւ Բուսիա իմբէրաթորընըն իսմի կիւնիւ օլտըղընտան, Բուսիա սէֆարէթխանէսի մատուռընտա պիր ալնի բուհանի իճրա իտիլմիշ, վէ պաստէոու ըէսմը գապուլ վուգու պուլմըշ տըր։ Էօյլէյին Սամանլը գարաղոլ սէֆինէսինտէն թօքլար ատթըլմըշ, վէ էճնէպի սէֆիրլէրի՝ Բուսիա սէֆարէթխանէսինէ ազիմէթլէ, գարթլարընը պրագմըշլար տըր։ Թարաֆը Շահանէտտէն վէ Պապը Ալիտէն մէմուրիյի մախսուսէ մէղքիւր սէֆարէթխանէյէ կիտէրէք սէֆիր Մ. Զինովիէֆ պէեանը թէպրիքատթ իթմիշլէր տիր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Բուսիա վէ Իթալիա սէֆիրլէրի՝ Սատրազամ վէ Խարիճիէ նազարը իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Ֆրանսա վէ Իթալիա սէֆիրլէրի՝ Տախիլիէ նազարընը տախի զիեարէթ իյլէմիշլէր տիր։

—Վէլիի անտ Բէշատ էֆ. հազրէթլէրինին սէրայընտա վուգու պուլան թէարուզը ֆալիլի օլմագ զամանընա տէրտէսթ իտիլէն Իւրքիւպլիւ Մուսթաֆանը՝ օ կէճէ խասթա օլարագ խանէսինատ եաթմըշ օլտըղը անպաշըլմըշ տըր։ — Թահգրգաթա տէվամ օլունուեօր։

—Զըգան բազար կիւնիւ Հումատա Օսմանը պանգասը տարիսինտէն հարիպ զուհուր իտէրէք, մէղքիւր տարիխ միւհիմ թէրէք օլմուշ տըր։

—Նոյ.ին 4իւնճիւ կիւնիւ Սալանըգ իսկէյէսինտէն հարէքէթ իտէն Շիրքէթին 23 Ն.լը վաբօրընա բանքիպ օլմագ իւզրէ մէվգի պիլէթի ալմըշ օլտուգլարը հալտէ սեեագատա գալան իւչ եօլճու՝ Թիճարէթի Պահրիէ մահքէմէսինատ Շիրքէթէ գարշը տավա ալմըշլար տըր։ Նէթիճէի մուհաքէմէտ, մէվգի իւճրէթի պուլունան 20-չէր բարանը՝ մա ֆարիզ վէ մէսարիֆի մուհաքէմէ իլէ իւճրէթի վէքեալէթինին Շիրքէթտէն թահսիլինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

—Շէհրիմիզտէ ըէնչպէրլիք իտէն իքի Միւսլիման, կէչէնատ մէմլէքէթլէրի օլան Խարբութ վիլայէթինատ Բեարատանա կիտէրքէն, քէօյլէրինէ 12 սաաթ ուզագտա, էշգըեա թարաֆընտան գաթլ իտիլմիշլէր տիր։ Էշգըյա, պունլարըն իւզէրինտէքի 130 լիրա գատար բարայը ալըգտան սոնրա, ճէսէտլէրինի տէրէյէ աթմըշլար տըր։ Հիւքիւմէթճէ, մաղնունէն, Սավօլան աշիրէթինատէն Իսմայիլ պէյ իլէ պիրատէրի Իպրահիմ թահթըթէվգըֆա ալընմըշլար տըր։ Պունլարըն արգատաչլարը տա արամագտա տըր։

—Կէչէն կէճէ Հապսխանէի ումումիտէ ուղղունսըզլըգլար չըգարանլար՝ 31 քիչի օլուպ, իտամա մահքիմ Խալիլ նամընտա պիրի պունլարա էլպաշը օլմըշ տըր։ Մէրգումարըն ճէզալարը ազըրլաչաճագ տըր։ Քեաֆֆէսի տէ այրը գօղուչլարա գոնմըշ վէ պիր տատա էն ուֆագ պիր իսեանա գալգըշարգլարընտա, գուրչունա տիգիլէճէքլէրի քէնտիլէրինէ իխթար օլընմըշ տըր։

—Շէհրիմիզին պազը մահէլլէրիյէ պիլ խասսա խասքէօյ վէ ճիվարընտա չիչէք խասթաշըղը զուհուր իթտիկի՝ Շէհիր էմանէթինէ խապէր վէրիլմէսի իւզէրինէ, Պէյլէրբէյէ տաիրէյէրինատէ պուլունան իքի աչը մէմուրլարընա իլավէթէն 4 աչը մէմուրը տատա թայեին իտիլմիշ տիր։

—Միշօն նամընտա պիր եանքէսէճիյի ճումա իրթէսի ագշամը բօլիս մէմուրլարը Գալաթատա թութուպ, գարաղոլա կէօթիւրմէքտէ իքէն, Թօքանէտտէ սաքին Մէճլիսի Աեան քեաթիպլէրինտէն Ֆէթիհ էֆ.՝ բօլիսլէրին եանընա կիտիպ, «Պու ատէմի պրադընը, նէ՞ իչին կէօթիւրիւեօրսունը, հալէա իսթիպտատա մուամէլէսի՞մի եաբեօրսունը» տէմէյէ վէ «Օսմանլը եօ՞գ մը» տէյի պաղըրմատա պաշլամը, վէ 80-100 քիչիյի արգասընա թագըպ, Վէյլօտա գարազոլխանէսի էօնիւնէ կիթմիշ վէ էհալիյէ, «Հայտէ իչէրիյէ կիրիպ, շու ատէմի ալալըմ» տէմիշ իսէ տէ, էհէմմիյէթ վէրէն օլմամըշ տըր։ Զապրթա մէմուրլարը էհալիյի տաղրթմըշլար վէ Ֆէթհի էֆ.յի տէրտէսթ իթմիշլէր տիր։ Իճրա օլընան թահգրգաթ նէթիճէսինատ, միւմահիլէյհին, վագթիյէ Ֆէհիմ բաշանըն մայեթինատ 300 ղշ. մաաշը մէմուր օլտուղը անլաշըլմըշ տըր։—Պիզճէ, զարիպի՝ պէօյլէ պիր ատէմին Ֆէհիմ բաշանըն ատէմի օլմասը տէյիլ, Հէյեէթը Աեան քիթապէթինէ թայեին օլընմասը տըր։ Տահա նէ վագթա գատար ուեանրգ եախսա ույգուտաքի քէօրլար կիպի կիտէճէյիզ։

—Պաղտատտա եումուրճագ իլէթինին զուհուրինատէն չիմտիյէ գատար 132 քիչի թութուլմըշ վէ 75 քիչի էօլմիշ տիր։ Կէչէն կիւն չէհրի մէղքիւրտէ եումուրճագտան վէֆաթ իթմիշ իքի քիչինին նաշը պուլընմըշ տըր։

—Թէրէ-պաշընտա Սաֆիալը սոգաղընտան մատմազէլ Բէժին նամ գըզըն էօնիւնէ չըգարագ, մէղպուէէյի եէրէ եաթըրըպ, գուլաղընտաքի քիւբէ վէ պէլինտէքի սաաթընը սիրգաթ իթմէքտէ իքէն թութուլան թանաշ նամ խըրսըզըն 3 սէնէ քիւրէյէ գօնուլմասընա գարար վէրիլմիշ տիր։

ՊԱՆԳ ԷՄԲԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ վէ ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸ Գալաթա, Պէյօղլու վէ Իսթանպօլ իտարէխանէլէրի՝ ալաֆ. 1908 Դեկտեմբերին 25ինճի ճումա, 26ինճը ճումա իրթէսի, վէ 1909 Յունվարըն 1ինճի ճումա վէ 2ինճի ճումա իրթէսի կիւնլէրի թաթիլ օլունաճագլար տըր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

8 Դեկտեմբեր 1908

	Ղշ.	Բր.
Թէվֆիկա խտիլմիշ էսհ. ուժ.	102	24
Բումէյլի շըմէնտըֆէրի Ֆր.	175	
Սամ. Սիկրթ. շիրքէթի Լ. Օ.	4	
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	7	75
» » Թանվ Ֆր.	485	
Բէժի	19	14
Տէրիսաատէթ Բըսթրմ	425	
Տէրգոզ	314	
Անատոլը շըմէնտըֆէրի գուբ.	14	02
» » Թահ.	512	
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն Ա.	28	2
» » » Բ.	250	50

ԱԳՅԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Սամ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	34
Մէթալիք	101	
Բօլ	92	
Ֆրանսըզ ալթունը	87	22
Ինկիլիզ լիրասը	110	2
Դրբմից	50	
Բուպլի քեաղրա	8	70

Սահիպը իմթիեազ վէ մեսուլը զազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԱՆԷ
Պէյօղլունետա, Թագսիմ ճաssէսիճեէ Ն. 65